

หลักสูตรการปลูกกล้วยไม้ตัดดอก จำนวน 100 ชั่วโมง กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งกับเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ 2555 ภายใต้กรอบเวลา 2 ปีที่จะพัฒนา 5 ศักยภาพของพื้นที่ใน 5 กลุ่มอาชีพใหม่ ให้สามารถแข่งขันได้ใน 5 ภูมิภาคหลักของโลก “รู้เขา รู้เราเท่าทันเพื่อการแข่งขันได้ในเวทีโลก” โดยได้กำหนดภารกิจจะพัฒนาระดับการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และมีงานทำอย่างยั่งยืน โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่าง ๆ เป็นการขุดเขยโอกาสทางการศึกษาตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนารูปแบบกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชีวิตมนุษย์ให้มีความสามารถเชิงการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียนและระดับโลกซึ่งเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ที่สร้างความมั่นคงให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ

การประกอบอาชีพของกลุ่มเกษตรกรในปัจจุบันพบว่า การปลูกกล้วยไม้เป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก กล้วยไม้เป็นพืชเศรษฐกิจที่สามารถนำผลผลิตไปเป็นสินค้าจำหน่ายได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอก ซึ่งกำลังเป็นที่สนใจของประชาชนทั่วไปในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย เนื่องจากประเทศไทยมีภูมิอากาศสภาพแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์เหมาะกับการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้อย่างมากผลผลิตเป็นที่นิยมที่สุดของตลาดต่างประเทศ ทั้งรูปทรงช่อดอก สดสวย ความทนทาน มีสายพันธุ์ที่หลากหลาย จึงทำให้เป็นที่ต้องการของตลาดถึงแม้จะมีผู้ประกอบการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอกเป็นจำนวนมากแต่ก็ยังมีปริมาณไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพเพื่อการมีงานทำ หลักสูตรการประกอบอาชีพการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอก กำหนดหลักการดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามหลักลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่
2. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพ ทั้งถึงและเท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงและเป็นบุคคลที่มีวินัย เปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม
3. ส่งเสริมให้ความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

4. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. เน้นการฝึกปฏิบัติจริง การอบรมสัมมนา ศึกษาดูงานและพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ การพัฒนาทั้งผู้ที่ยังไม่มีอาชีพ หรือผู้ที่ประกอบอาชีพอยู่แล้วและต้องการพัฒนาอาชีพหรือเพิ่มอาชีพ ให้เกิดความมั่นคงยิ่งขึ้น

จุดหมาย

หลักสูตรการประกอบอาชีพการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอก มีจุดหมายดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายสามารถตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตน ชุมชนและสภาพแวดล้อม
2. กลุ่มเป้าหมายได้ความรู้ เข้าใจ เกิดทักษะในการประกอบอาชีพการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอกอย่างมีประสิทธิภาพ
3. กลุ่มเป้าหมายมีจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรมและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพหรือเพิ่มอาชีพ

ระยะเวลา จำนวน 100 ชั่วโมง (ทฤษฎี 49 ชั่วโมง ปฏิบัติ 51 ชั่วโมง)

โครงสร้างหลักสูตร

หลักการประกอบอาชีพการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอก มีโครงสร้างหลักสูตรดังนี้

1. ช่องทางการประกอบอาชีพ (ทฤษฎี 6 ชั่วโมง/ปฏิบัติ 4 ชั่วโมง)
  - 1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพ การปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอก
  - 1.2 การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอก
    - 1.2.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอก
    - 1.2.2 การเลือกทำเลที่ตั้ง ระยะทาง
    - 1.2.3 การลงทุนและแหล่งเงินทุน
    - 1.2.4 แหล่งเรียนรู้ สถานประกอบการ
    - 1.2.5 การจัดหาวัสดุอุปกรณ์
2. ทักษะการประกอบอาชีพการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอก (ทฤษฎี 20 ชั่วโมง/ปฏิบัติ 27 ชั่วโมง)
  - 2.1 ขั้นเตรียมการประกอบอาชีพ
    - 2.1.1 การสร้างโรงเรือน
    - 2.1.2 พันธุ์ต่างๆของกล้วยไม้และการคัดเลือกสายพันธุ์
    - 2.1.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์
    - 2.1.4 แหล่งน้ำ

- 2.2 ขั้นตอนการปลูกเลี้ยง
  - 2.2.1 การเรียงวัสดุปลูก
  - 2.2.2 การปลูกต้นพันธุ์
- 2.3 ขั้นตอนการดูแลรักษาและจำหน่าย
  - 2.3.1 การฉีดยา
  - 2.3.2 การให้ปุ๋ย
  - 2.3.3 การให้น้ำ
  - 2.3.4 การดูแลเรื่องโรคและแมลง
  - 2.3.5 การตัดดอกกล้วยไม้
  - 2.3.6 การจัดจำหน่าย

3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอก

(ทฤษฎี 19 ชั่วโมง/ปฏิบัติ 11 ชั่วโมง)

- 3.1 การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอก
  - 3.1.1 การป้องกันเรื่องโรคและแมลง
  - 3.1.2 การควบคุมคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานของตลาดต่างประเทศ
  - 3.1.3 สภาพภายในโรงเรือนได้มาตรฐาน GAP
  - 3.1.4 การคิดคำนวณการลดต้นทุน
  - 3.1.5 แรงงาน
- 3.2 การจัดการการตลาด
  - 3.2.1 รู้ความต้องการของตลาด
  - 3.2.2 คุณธรรม ความซื่อสัตย์
  - 3.2.3 สรรหาพันธุ์ใหม่ๆสู่ตลาด
- 3.3 การจัดการความเสี่ยง
  - 3.3.1 การวิเคราะห์ศักยภาพในการประกอบอาชีพการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอก
    - 1) ค่าใช้จ่าย
    - 2) การดูแลรักษา
    - 3) วัสดุปลูก
    - 4) การป้องกันจากภัยธรรมชาติ
    - 5) คู่แข่งทางการผลิตและจำหน่าย
  - 3.3.2 การแก้ปัญหาความเสี่ยงในการประกอบอาชีพการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอก

4. โครงการประกอบอาชีพ

(ทฤษฎี 3 ชั่วโมง/ปฏิบัติ 9 ชั่วโมง)

- 4.1 ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพ
- 4.2 ประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพ
- 4.3 องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ
- 4.4 การเขียนโครงการ
- 4.5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ฟังวิทยากรบรรยายให้ความรู้
2. ศึกษาจากใบความรู้ วิทยากรบรรยายพร้อมดูของจริงประกอบการสาธิตและทำใบงานแต่ละขั้นตอนตามลำดับ
3. ศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ ซักถามพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้
4. ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากสื่อต่างๆ CD/VCD อินเทอร์เน็ต แหล่งความรู้
5. ฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้/ ใบงาน/ใบความรู้
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. ศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ สถานประกอบการ
4. สมาคมผู้ประกอบการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ ตำบลหนองไข่น้ำ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
5. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร(ศูนย์พืชสวน)ตำบลท่าไม้ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
6. สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร
7. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร
8. เว็บไซต์ <http://orchidnet.doae.go.th/home/index.ph>

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีก่อนเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
3. วุฒิบัตรการศึกษา ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอก

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ช่องทางการประกอบอาชีพ	1.1 บอกความสำคัญของการประกอบอาชีพการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอกได้ 1.2 สามารถวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอกได้	1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพ 1.2 ความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ 1.3 การคัดเลือกทำเลที่ตั้ง ระยะทาง 1.4 การลงทุนและแหล่งเงินทุน 1.5 แหล่งเรียนรู้ / สถานประกอบการ 1.6 การจัดหาวัสดุอุปกรณ์	1.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาจากแหล่งเรียนรู้และสื่อต่าง ๆ 1.2 จัดให้ผู้เรียนเขียนความสำคัญในการประกอบอาชีพของตนเอง ความรู้พื้นฐานเรื่องกล้วยไม้ การเลือกทำเล การลงทุน แหล่งเรียนรู้ และแหล่งจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน 1.3 วิทยากรให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ซักถาม พูดคุย 1.4 เรียนรู้จากสถานการณ์จริง	6	4
2. ทักษะการประกอบอาชีพ	2.1 อธิบายวิธีการสร้างโรงเรือน/ สายพันธุ์ต่าง ๆ และการคัดเลือกสายพันธุ์/การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และแหล่งน้ำได้ 2.2 บอกวิธีการเรียงวัสดุปลูกและวิธีการปลูกต้นกล้วยไม้ได้ 2.3 บอกวิธีการใช้ปุ๋ย - ยาได้ 2.4 อธิบายเรื่องโรคและแมลงได้	2.1 การสร้างโรงเรือน 2.2 วัสดุและสายพันธุ์ต่างๆ ของกล้วยไม้ 2.3 วัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ 2.4 แหล่งน้ำ 2.5 การจัดหาวัสดุปลูก 2.6 การปลูก 2.7 การให้ยาป้องกันและกำจัดโรค-แมลง 2.8 การให้น้ำ 2.9 การให้ปุ๋ย	2.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเพื่อหาจากใบความรู้ เรื่อง โรงเรือน สายพันธุ์ต่าง ๆ ของกล้วยไม้ วัสดุอุปกรณ์ การเรียงวัสดุ วิธีการปลูก การฉีดยา การให้ปุ๋ย การให้น้ำ โรคและแมลง การตัดออกกล้วยไม้ 2.2 จัดทำใบงานตามคำแนะนำตามลำดับขั้นตอน 2.3 วิทยากรบรรยายให้ความรู้ ตอบข้อซักถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้	21	27

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	<p>2.5 สามารถอธิบายวิธีการตัดช่อดอกไม้และตัดดอกไม้ได้โดยไม่เสียหาย</p> <p>2.6 บอกแหล่งจัดจำหน่ายได้</p>	<p>2.10 โรคและแมลง</p> <p>2.11 การตัดดอกกล้วยไม้</p> <p>2.12 การจัดจำหน่าย</p>	<p>2.4 ศึกษาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>2.5 ศึกษาดูงานจากแหล่งประกอบการ</p> <p>2.6 ศึกษาจากสื่อต่างๆ</p> <p>2.7 ฝึกปฏิบัติจริง</p>	21	27
3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ	<p>3.1 บอกวิธีการป้องกันโรคและแมลงที่เกิดกับกล้วยไม้ได้</p> <p>3.2 อธิบายลักษณะต่างๆ ของกล้วยไม้ที่ได้มาจากรูปร่างของตลาดต่างประเทศได้</p> <p>3.3 บอกสภาพโรงเรือนที่ได้มาตรฐาน GAP ได้</p> <p>3.4 บอกแหล่งจัดหาแรงงานได้</p> <p>3.5 บอกถึงความต้องการของตลาดได้</p> <p>3.6 บอกถึงความมีคุณธรรม ความซื่อสัตย์ในอาชีพได้</p> <p>3.7 บอกวิธีการสรรหาพันธุ์กล้วยไม้ชนิดใหม่ได้</p> <p>3.8 สามารถบอกวิธีการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น เรื่องค่าใช้จ่าย การดูแลรักษา การขาดแคลนวัสดุ การป้องกันภัยตามธรรมชาติ และคู่แข่งทางการค้า</p>	<p>3.1 โรคและแมลงและการป้องกัน</p> <p>3.2 การควบคุมคุณภาพที่ได้มาตรฐานของตลาดต่างประเทศ</p> <p>3.3 การควบคุมตามมาตรฐาน GAP</p> <p>3.4 การลดต้นทุนการผลิต</p> <p>3.5 แรงงาน</p> <p>3.6 ความต้องการของตลาด</p> <p>3.7 ความซื่อสัตย์</p> <p>3.8 การสรรหาสายพันธุ์ใหม่ ๆ</p> <p>3.9 การวิเคราะห์ศักยภาพในเรื่องค่าใช้จ่าย การดูแล การขาดแคลนวัสดุปลูก การป้องกันภัยธรรมชาติ และแนวทางการผลิต</p>	<p>3.1 จัดให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาใบความรู้ เรื่องโรคและการป้องกันโรคและแมลง</p> <p>3.2 ปฏิบัติตามคำแนะนำลำดับขั้นตอนของใบงาน</p> <p>3.3 พบผู้รู้ให้ความรู้</p> <p>3.4 ศึกษาและดูงานจากสถานที่จริง</p> <p>3.5 สรุปผลจากการศึกษาดูงานและพบผู้รู้ในท้องถิ่น</p> <p>3.6 ศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	19	11

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
4. โครงการประกอบอาชีพ	<p>4.1 บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้</p> <p>4.2 บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้</p> <p>4.3 อธิบายลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้</p> <p>4.4 บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้</p> <p>4.5 เขียนโครงการในตนเองได้</p> <p>4.6 อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้</p> <p>4.7 ตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพได้</p>	<p>4.1 ความสำคัญของโครงการอาชีพ</p> <p>4.2 ประโยชน์ของโครงการอาชีพ</p> <p>4.3 องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ</p> <p>4.4 การเขียนโครงการอาชีพ</p> <p>4.5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ</p>	<p>4.1 ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>4.2 ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้ เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปรายเพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง</p> <p>4.3 ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ</p> <p>4.4 กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ</p> <p>4.5 ผู้เรียนฝึกการพัฒนาหรือปรับปรุงโครงการอาชีพ ให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง</p> <p>4.6 ให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป</p>	3	9